Kosteikon hoitosuunnitelma

Kosteikon perustiedot

Kosteikon nimi: Hiidenlahti

Kosteikon pinta-ala: 1 ha

Kosteikon rakentamisvuosi: 2020, Etelä-Karjalan Säästöpankkisäätiön rahoituksella

Hoitosuunnitelman laatija:
Maarit Moisio
Saimaan vesiensuojeluyhdistys ry
puh. 0401679799
maarit.moisio@svsy.fi
06/2023

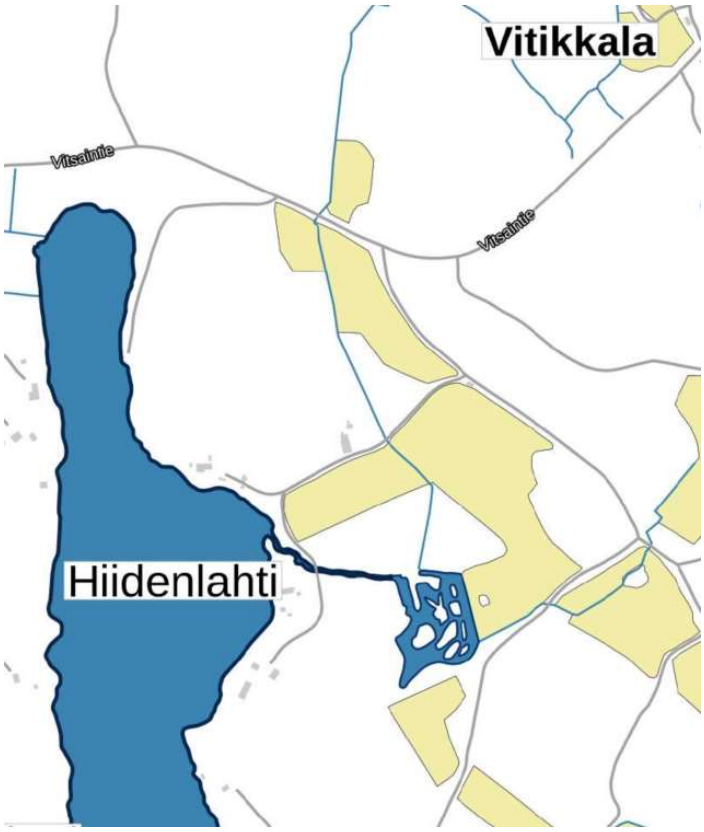

Kosteikon tavoite:
Kosteikon ensisijainen tavoite on vesiensuojelun edistäminen ja vesistökuormituksen ehkäiseminen. Kosteikko sijoittuu Hiidenlahteen laskevan ojauoman varrelle. Saman valuma-alueen yläjuoksulle on toteutettu Tortonsuon ja Lähenniityn kosteikot, jotka muodostavat kosteikkoketjun uoman varrelle. Kosteikko toteuttaa osaltaan Pien-Saimaan laajaa vesiensuojelukokonaisuutta. Alue on vanhaa peltomaata, joka on kärsinyt märkyydestä.

Valuma-alueen pinta-ala: 240 ha

Valuma-alueen maankäyttö ja ominaisuuksia: Valuma-alueesta valtaosa on metsätalousmaata (73 % valuma-alueesta). Maatalousmaan osuus on 54 ha eli 22 % valuma-alueesta (lähde Scalgolive). Kosteikon pinta-ala on 0,42 % valuma-alueesta. Kosteikon teoreettinen viipymä on 6,4 h (lähde: Happonen, kosteikon rakentamissuunnitelma) Kohteella on ollut aikaisempi kosteikon hoidon sopimus.

Kosteikon sijainti: Lähin osoite: Hiienvalkeintie 25, Taipalsaari
ETRS-TM35FIN
N: 6782009
E: 552706

Sijaitseeko kosteikko Natura 2000 alueella? EI

Sijaitseeko kosteikko suojelualueella? EI/EI TIEDOSSA

Onko kosteikon hoidosta kirjallinen vuokrasopimus? KYLLÄ
Vuokrasopimus vaaditaan kosteikon hoitotuen saamiseksi.

Karttakuva kosteikon valuma-alueesta:

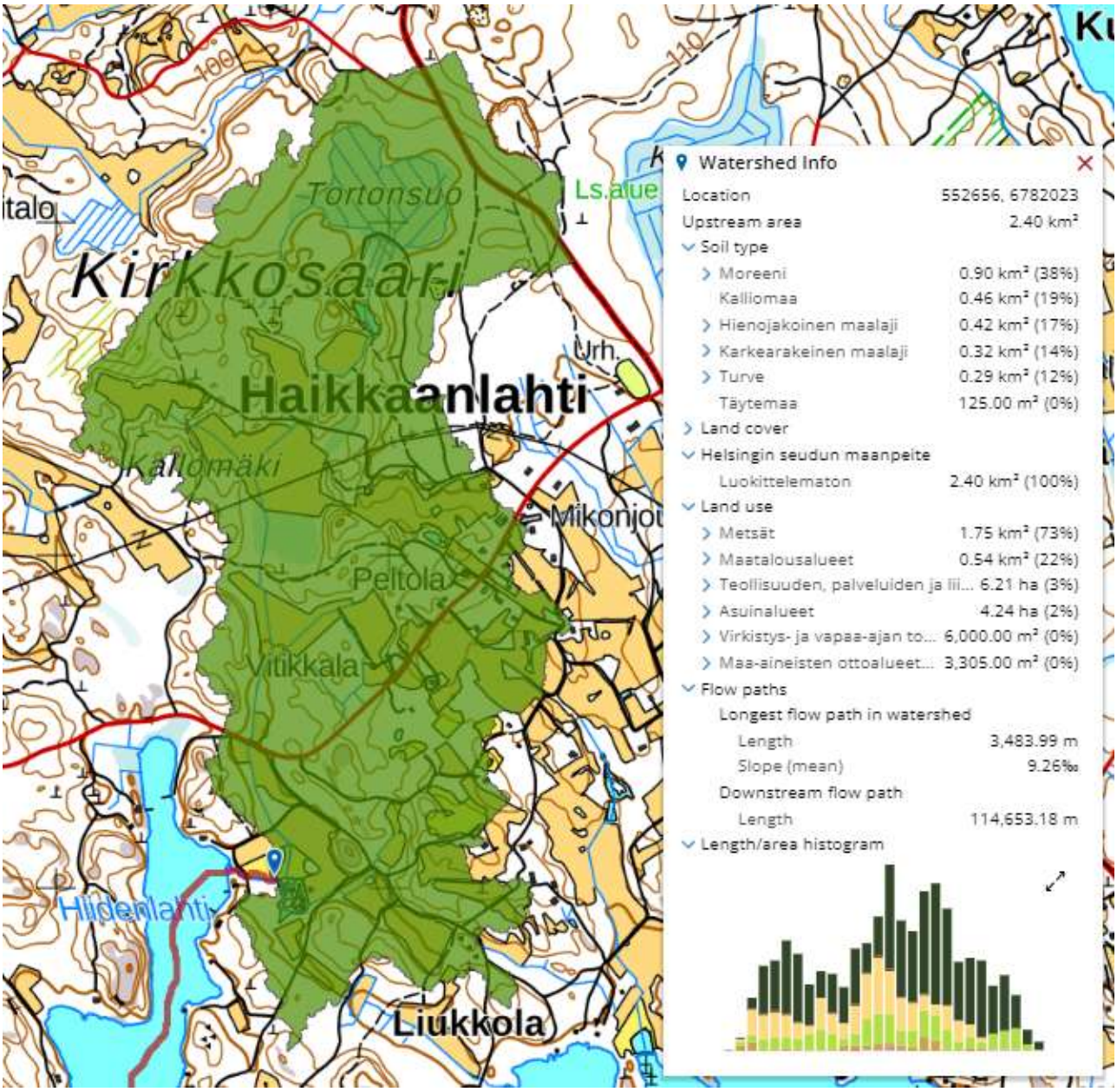

Kuva kosteikon alueesta ja kiinteistöistä:

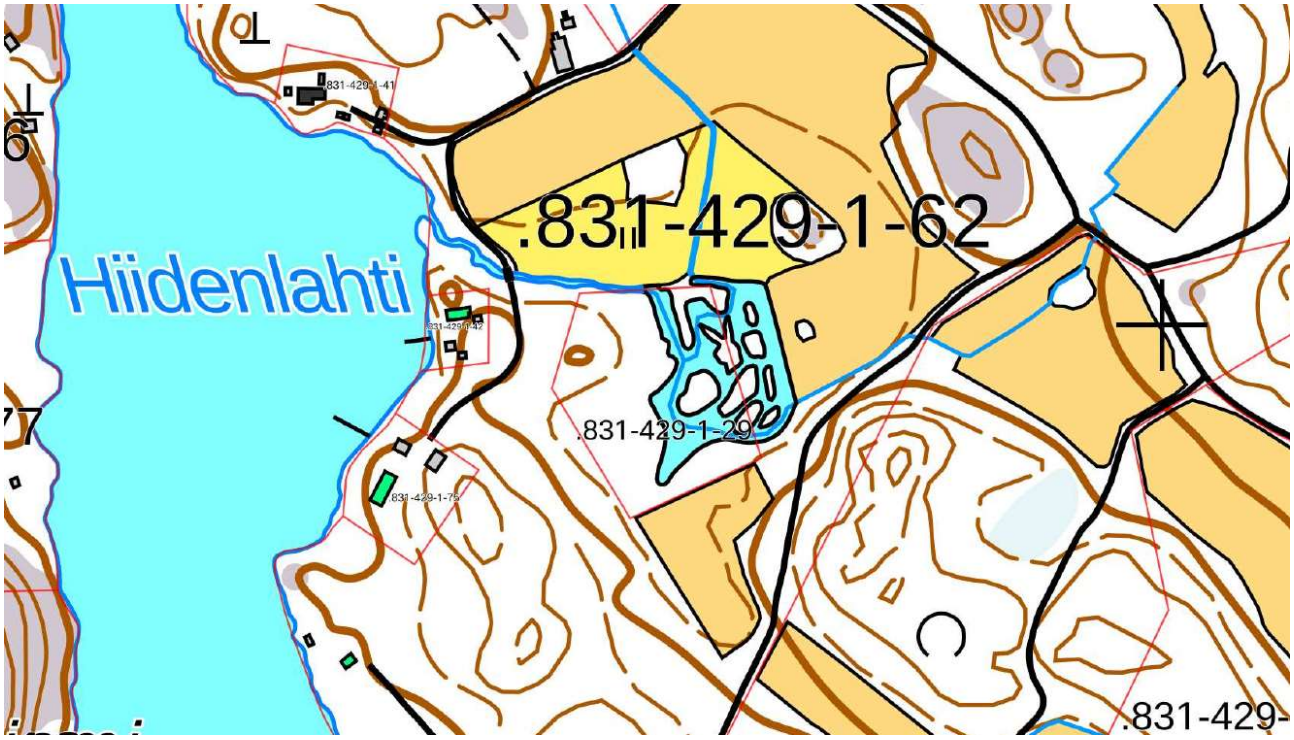

© Maanmittauslaitos 2023

Arvio kosteikon vaikutuksesta ympäristöön tai maisemaan:
Kosteikko lisää alueen monimuotoisuutta tarjoten elinympäristön kosteaan ja rehevään ympäristöön sopeutuneille lajeille. Lajirunsaus on suurinta erilaisten elinympäristöjen reunamilla, kuten vesialueen ja kuivan maan vaihdettumisvyöhykkeellä Kosteikolla on useita saarekkeita, jotka edistävät veden mutkittelua ja viipymistä valuma-alueella sekä ravinteiden pidättymistä ennen niiden päätymistä vesistöön. Vesiensuojelurakenteille on tarvetta Pien-Saimaan alueella, jossa haasteena on valuma-alueen hajakuormitus.

Onko alueella tiedossa uhanalaisen kasvin- tai eläinlajin esiintymispaikkoja, tiukasti suojellun eläinlajin esiintymispaikkoja tai erityisiä lajeja tai luontotyyppejä? Ei tiedossa olevia.

Yleistä kosteikon hoidosta

Hoidon on edistettävä maatalouden aiheuttaman vesistökuormituksen vähentämistä, hillittävä ilmastonmuutosta kosteikoksi muutetulla turvepellolla tai parannettava luonnoltaan yksipuolisen maatalousalueen elinympäristöjen monimuotoisuutta tai edistettävä riista-, kala- tai raputaloutta.

Aluetta on hoidettava hoitosuunnitelman mukaisesti. Hoitosopimusta hakevan tahon on varmistettava, että hoitosuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat kyseessä olevalle kosteikolle tarkoituksenmukaiset sekä toteuttamiskelpoiset hoitosuunnitelman aikataulun mukaisesti ja hoitosuunnitelmassa on todenmukaisesti selvitetty tiedot ja toimenpiteet, joita rahoitetaan EU:n tai kansallisen tukijärjestelmän kautta.

Toteutettavista hoitotoimenpiteistä on pidettävä hoitopäiväkirjaa sitä mukaa kuin toimenpiteitä toteutetaan.

Sopimusalueella ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita.

Sopimusaluetta saa laiduntaa, jos se ei haittaa luonnon monimuotoisuutta tai vesiensuojelua tai aiheuta eroosiota.

Hoitoimenpiteet eivät saa aiheuttaa haittaa Natura-alueille, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston lajeille, luonnonvaraisten lintujen uhanalaisille lajeille tai luontotyypeille tai aiheuttaa viljeltävien alueiden kuivatustilanteen heikkenemistä tai muuta vastaavaa haittaa toimenpidealueen ulkopuolella. Jos sopimukseen kuuluva peruslohko sijaitsee suojelualueella, on vähimmäistason vaatimuksina noudatettava luonnonsuojelulain (1096/1996) 9, 13, 15 ja 17 §:ää, 24 ja 25 §:n nojalla tehtyjä suojelupäätöksiä, 29 ja 30 §:ää, 47 §:n nojalla tehtyjä lintuja koskevia suojelupäätöksiä, 64 a ja 65 b §:ää sekä 65 c §:n nojalla tehtyjä päätöksiä.

Kosteikon hoito, tavoitteet ja toimenpiteet

Kosteikon päätavoitteena on vesiensuojelun edistäminen.

Kosteikon hoitotoimenpiteet

Hoitotoimenpide	Aikataulu 1.5.2023-30.4.2028	Huomiot
Rakenteiden tarkistaminen (reunapenkereet, pohjapadot sekä muut rakenteet)	Vuosittain, vähintään keväisin ja syksyisin runsaiden virtaamien jälkeen	Tarkistetaan kosteikon kunto lumien sulamisen jälkeen keväällä ja syyssateiden jälkeen syksyllä. Tarkastetaan penkereiden kunto mahdollisten sortumien ja ohivuotojen varalta. Kirjataan tarkastuskäynnit päiväkirjaan.
Rakenteiden, rumpuputkien ja patojen korjaus	Toimenpiteet tarvittaessa	Mikäli havaintaan rakenteiden sortumista tai ohivuotoja, tehdään niihin korjauksia.
Vedenpinnan korkeus ja säännöstely	Ei tarvetta	Noudattaa Saimaan vedenpinnan korkeutta.
Reuna-alueiden hoito: kosteikon reunakasvillisuuden niitto ja puuston raivaaminen	Vuosittain loppukesästä / talvella	Raivataan/niitetään kasvillisuutta kerran vuodessa, paikkaa eri vuosina vaihdellen. Vältetään yli 2 metrisen pajukon muodostumista kosteikon reunamille.
Saarekkeiden hoito: puuston raivaaminen	Joka toinen vuosi loppukesästä tai talvella (2023, 2025, 2027)	Poistetaan saarekkeista yli 2 metriä korkeaa puustoa ja pensaita. Raivattua puustoa voidaan

		pienimuotoisesti hyödyntää kosteikolla ”rytöämällä” eli kosteikkoon kaatamalla, sillä se tarjoaa elinympäristön, suojaa ja ravintoa siellä viihtyvälle eliöstölle.
Vesikasvillisuuden poistaminen	Lietteen poiston yhteydessä poistetaan vesikasvillisuutta (arvioitu 2027)	Kosteikolla ei vielä vuonna 2023 ole tarvetta vesikasvillisuuden poistolle. Maltillinen määrä vesikasvillisuutta on hyödyllistä kosteikolla. Tarkkailtava leveäosmankäämin leviämistä vesialueella ja poistettava, mikäli alkaa valtaamaan vesialaa ja estämään liiaksi veden virtausta.
Lietteen määrän seuranta	Vuosittain	Seurataan rakenteiden tarkastamisen yhteydessä. Huomioita kiinnitetään kosteikon laskeutusaltaisiin. Kirjataan seurantatulos ylös, jotta voidaan arvioida lietteen poistotarpeen tiheyttä.
Lietteen poisto	Tarvittaessa, suositus 6-8 vuoden välein, arvioitu tarve 2027	Toteutetaan kosteikon kerättyä lietettä syvimpiin altaisiin sekä kapeiden väylien kasvaessa umpeen. Kertyneen lietteen määrästä riippuen arvioidaan työn laajuutta. Lietteen poistoa ei suositella liian tiheäksi, sillä tarpeettomat kaivuutyöt hetkellisesti vaikuttavat negatiivisesti kosteikon toimintaan. Kiintoaineen poistolla pyritään säilyttämään altaiden vesitilavuutta ja poistamaan sinne kertyneitä ravinteita. Lietteen läjitys tulee tehdä tarpeeksi kauas kosteikosta, jotta siihen sitoutuneet ravinteet eivät päädy heti takaisin kosteikolle.
Kylvöt ja istutukset	Tarvittaessa kosteikon reunoille	Mikäli kosteikon reunavalleihin tehdään muutoksia tai ajetaan lisää maamassoja, reunoja tulee kylvää uudelleen kasvittumisen nopeuttamiseksi
Vieraslajien poistaminen	Tarvittaessa ja lain rajoitukset huomioiden	Poistetaan kosteikolta vieraslajeja, kasvilajeista mm. jättipalsami ja komealupiini, jotka tulee juurineen poistaa ja kuljettaa pois kosteikolta mielellään ennen kukintaa sekä hävitettävä asianmukaisesti. Pienpetojen pyynti on toteutettava

		asianmukaisesti ja lakeja noudattaen. (Huom. uusi asetus 848/2022)

Toimenpide	vuosi	tammi	helmi	maalis	huhti	touko	kesä	heinä	elo	syys	loka	marras	joulu
Rakenteiden tarkastaminen	joka vuosi				x	x				x	x		
Lietteen määrän seuranta	joka vuosi				x	x	x	x	x	x	x		
Reuna-alueiden niitto/raivaus	joka vuosi	x	x						x	x	x	x	x
Saarekkeiden hoito (raivaus)	joka toinen vuosi (2023, 2025, 2027)	x	x						x	x	x	x	x
Vesikasvillisuuden poisto, lietteen poiston yhteydessä	2027	x							x	x	x	x	x
Puuston raivaus	2025, 2027	x	x	x	x				x	x	x	x	x
Lietteen poisto	2027	x	x							x	x	x	x

Luonnonsuojelulain vaatimuksista tulevat hoitoa koskevat rajoitukset:
Hoitotoimenpiteet tulee tehdä niin, ettei lintujen pesintä häiriinny: loppukesästä tai syksyllä.
Lietteenpoisto 1.9.-31.5. välisenä aikana huomioiden lintujen saapumisen alueelle.

Toimenpiteet, joista maksetaan jo muuta Euroopan unionin tai kansallisen tukijärjestelmän tukea: Kosteikolle ei saada muuta rahoitusta kosteikon hoitosuunnitelman mukaisiin hoitotoimenpiteisiin.

Linkki kosteikon hoidon oppaaseen

Hoitopäiväkirja

Päivämäärä	Työaika (tunteina)	Toimenpide	Huomiot